

**ANALIZA ZAGROŻEŃ
W TYM IDENTYFIKACJA MIEJSC, W
KTÓRYCH WYSTĘPUJE ZAGROŻENIE
DLA BEZPIECZEŃSTWA OSÓB
WYKORZYSTUJĄCYCH OBSZAR
WODNY DO PŁYWANIA, KĄPANIA SIĘ,
UPRAWIANIA SPORTU LUB REKREACJI
W GMINIE MIEJSKIEJ CZŁUCHÓW**

**SPORZĄDZONA ZGODNIE Z USTAWĄ
Z DNIA 18 SIERPNIA 2011 ROKU
O BEZPIECZEŃSTWIE OSÓB PRZEBYWAJĄCYCH NA
OBSZARACH WODNYCH**

Zatwierdzam:

BURMISTRZ

mgr Ryszard Szybajło

Człuchów, grudzień 2022

**ANALIZA ZAGROŻEŃ
W TYM IDENTYFIKACJA MIEJSC, W
KTÓRYCH WYSTĘPUJE ZAGROŻENIE
DLA BEZPIECZEŃSTWA OSÓB
WYKORZYSTUJĄCYCH OBSZAR
WODNY DO PŁYWANIA, KĄPANIA SIĘ,
UPRAWIANIA SPORTU LUB REKREACJI
W GMINIE MIEJSKIEJ CZŁUCHÓW**

**SPORZĄDZONA ZGODNIE Z USTAWĄ
Z DNIA 18 SIERPNIA 2011 ROKU
O BEZPIECZEŃSTWIE OSÓB PRZEBYWAJĄCYCH NA
OBSZARACH WODNYCH**

[illegible]

SPIS TREŚCI

1. Cel i podstawy prawne opracowania
2. Zagrożenia dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji
3. Identyfikacja miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji
4. Oznakowanie i zabezpieczenie terenów, obiektów i urządzeń przeznaczonych do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji na obszarach wodnych
5. Oznakowanie miejsc niebezpiecznych
6. Nadzór, we współpracy z policją i podmiotami ratowniczymi miejsc niebezpiecznych, w tym miejsc zwyczajowo wykorzystywanych do kąpieli
7. Uświadamianie zagrożeń związanych z wykorzystywaniem obszarów wodnych, w szczególności prowadzenie akcji edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży szkolnej
8. Inne działania profilaktyczne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa na obszarach wodnych
9. Informowanie i ostrzeganie o warunkach pogodowych oraz innych czynnikach mogących powodować utrudnienia lub zagrożenia dla zdrowia lub życia osób
10. Zapewnienie warunków do organizowania pomocy oraz ratowania osób, które uległy wypadkowi lub są narażone na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia
 - Siły i środki, które mogą być wykorzystane dla ograniczania zagrożeń oraz do akcji ratowniczych
 - Działania na rzecz bezpieczeństwa na akwenach gminy, uprzednio nie ujęte w analizie
 - Kontakty alarmowe
 - Sygnatariusze programu realizacji działań na rzecz bezpieczeństwa na akwenach Gminy Miejskiej Człuchów

1. Cel i podstawy prawne opracowania

Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie analizy zagrożeń dla osób przebywających na wodach Gminy Miejskiej Człuchów oraz określenie programu ograniczania zagrożeń, prowadzenia akcji ratowniczych i koordynacji działań służących poprawie bezpieczeństwa.

Zgodnie z art. 4 Ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych polega w szczególności na dokonaniu, we współpracy z policją i działającymi na danym terenie podmiotami, o których mowa w art. 12 ust. 1 tejże ustawy, analizy zagrożeń, w tym identyfikacji miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji.

Za zapewnienie bezpieczeństwa, o którym mowa powyżej, odpowiada:

- 1) na terenie parku narodowego lub krajobrazowego – dyrektor parku,
- 2) na terenie, na którym prowadzona jest działalność w zakresie sportu lub rekreacji – osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która prowadzi działalność w tym zakresie,
- 3) na pozostałym obszarze – właściwy miejscowo wójt (burmistrz, prezydent miasta) – zwani dalej „zarządzającym obszarem wodnym”.

Zadania, o których powyżej mowa, wykonywane przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) na obszarze, o którym mowa w ust. 2 pkt 3, należą do zadań własnych gminy. Są finansowane ze środków własnych gminy oraz dotacji. Planowane zamierzenia będą realizowane przez szereg kolejnych lat.

Po wejściu w życie ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych Burmistrz Człuchowa prowadzi współpracę z podmiotami uprawnionymi do wykonywania ratownictwa wodnego, aktualnie z Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym Rzeczypospolitej Polskiej. Jako podmiot zarządzający pozostałymi obszarami wodnymi, zobowiązany do organizowania i finansowania działań ratowniczych, w razie potrzeby zleca, w drodze umowy, organizowanie, kierowanie i koordynowanie działań ratowniczych podmiotom uprawnionym do wykonywania ratownictwa wodnego. Udziela również dotacji z budżetu gminy na wykonywanie tych zadań.

Powierzenie realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym oraz wspieranie dotacjami celowymi przynosi pozytywne efekty w dziedzinie poprawy bezpieczeństwa i jest zgodne z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Podstawami prawnymi dokumentu są:

a) ustawy:

1. Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz.U. 2011 nr 208 poz. 1240 z późn. zm.) ;
2. Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz.U. 2017 poz. 1566 z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. 1990 nr 30 poz. 179 z późn. zm.)
4. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz.U. 1991 nr 88 poz. 400 z późn. zm.)
5. Ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej (Dz.U. 2001 nr 5 poz. 43 z późn. zm.)
6. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880 z późn. zm.)
7. Ustawa z dnia 16 listopada 1964 r. o Polskim Czerwonym Krzyżu (Dz.U. 1964 nr 41 poz. 276 z późn. zm.)
8. Ustawa z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz.U. 2022 poz. 655)
9. Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach (Dz.U. 1989 nr 20 poz. 104 z późn. zm.)
10. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. 1991 nr 81 poz. 351 z późn. zm.)
11. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. 1991 nr 95 poz. 425 z późn. zm.)
12. Ustawa z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz.U. 1997 nr 141 poz. 943 z późn. zm.)
13. Ustawa z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (Dz.U. 2002 nr 62 poz. 558 z późn. zm.)
14. Ustawa z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze (Dz.U. 2002 nr 130 poz. 1112 z późn. zm.)
15. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. 2003 nr 96 poz. 873 z późn. zm.)
16. Ustawa z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz.U. 2004 nr 171 poz. 1800 z późn. zm.)
17. Ustawa z dnia 3 lipca 2018 r. - Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1669 z późn. zm.)
18. Ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz.U. 2006 nr

191 poz. 1410 z późn. zm.)

19. Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz.U. 2007 nr 89 poz. 590 z późn. zm.)

20. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. 2009 nr 157 poz. 1240 z późn. zm.)

21. Ustawa z dnia 15 grudnia 2011 r. zmieniająca ustawę o zmianie ustawy o ochronie przeciwpożarowej oraz niektóre inne ustawy (Dz.U. 2011 nr 288 poz. 1688)

22. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. 2011 nr 112 poz. 654 z późn. zm.)

23. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. 2011 nr 163 poz. 981 z późn. zm.)

24. Ustawa z dnia 16 września 2011 r. o współpracy rozwojowej (Dz.U. 2011 nr 234 poz. 1386 z późn. zm.)

25. Ustawa z dnia 22 listopada 2013 r. o systemie powiadamiania ratunkowego (Dz.U. 2013 poz. 1635 z późn. zm.)

26. Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o działaniach antyterrorystycznych (Dz.U. 2016 poz. 904 z późn. zm.)

b) rozporządzenia:

1. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23 stycznia 2012 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących liczby ratowników wodnych zapewniających stałą kontrolę wyznaczonego obszaru wodnego (Dz.U. 2012 poz. 108)

2. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 8 stycznia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie minimalnych wymagań dotyczących liczby ratowników wodnych zapewniających stałą kontrolę wyznaczonego obszaru wodnego (Dz.U. 2018 poz. 118)

3. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 lutego 2012 r. w sprawie wymagań dotyczących wyposażenia wyznaczonych obszarów wodnych w sprzęt ratunkowy i pomocniczy, urządzenia sygnalizacyjne i ostrzegawcze oraz sprzęt medyczny, leki i artykuły sanitarne (Dz.U. 2012 poz. 261)

4. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 stycznia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wymagań dotyczących wyposażenia wyznaczonych obszarów wodnych w sprzęt ratunkowy i pomocniczy, urządzenia sygnalizacyjne i ostrzegawcze oraz sprzęt medyczny, leki i artykuły sanitarne (Dz.U. 2018 poz. 189)

5. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie sposobu

oznakowania i zabezpieczania obszarów wodnych oraz wzorów znaków zakazu, nakazu oraz znaków informacyjnych i flag (Dz.U. 2012 poz. 286)

6. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 11 stycznia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu oznakowania i zabezpieczania obszarów wodnych oraz wzorów znaków zakazu, nakazu oraz znaków informacyjnych i flag (Dz.U. 2018 poz. 153)

7. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli (Dz.U. 2019 poz. 255)

8. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie ewidencji oraz sposobu oznakowania kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli (Dz.U. 2018 poz. 2476)

9. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 5 listopada 2010 r. w sprawie wymagań technicznych i wyposażenia statków żeglugi śródlądowej oraz upoważniania podmiotów do wykonywania przeglądów technicznych statków (Dz.U. 2010 nr 216 poz. 1423)

10. Uchwała nr 17 Rady Ministrów z dnia 12 lutego 2013 r. w sprawie przyjęcia strategii „Sprawne Państwo 2020” (M.P. 2013 poz. 136)

11. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 lipca 1998 r. w sprawie terenu działania jednostek ochrony przeciwpożarowej, okoliczności i warunków udziału tych jednostek w działaniach ratowniczych poza terenem własnego działania oraz zakresu, szczegółowych warunków i trybu zwrotu poniesionych przez nie kosztów (Dz.U. 1998 nr 94 poz. 598 z późn. zm.)

12. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad kierowania i współdziałania jednostek ochrony przeciwpożarowej biorących udział w działaniu ratowniczym (Dz.U. 2001 nr 82 poz. 895 z późn. zm.)

13. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 19 marca 2007 r. w sprawie kursu w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy (Dz.U. 2007 nr 60 poz. 408)

14. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministra Obrony Narodowej z dnia 12 grudnia 2008 r. w sprawie szkoleń w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy (Dz. U. Nr 229, poz. 1537 z późn. zm.)

15. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 grudnia 2015 r. w sprawie centralnego punktu systemu powiadamiania ratunkowego oraz punktów centralnych służb (Dz.U. 2015 poz. 2356)

16. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie szkoleń

w ratownictwie wodnym (Dz.U. 2012 poz. 747)

17. Rozporządzenie Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 21 lutego 2014 r. w sprawie szkoleń operatorów numerów alarmowych (Dz.U. 2014 poz. 269).

c) inne akty prawne:

1. Program Ratownictwa i Ochrony Ludności na lata 2014–2020 (Załącznik do uchwały nr 59/2014 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 r)
2. Plan Zarządzania Kryzysowego Województwa Pomorskiego
3. Statut Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego Rzeczypospolitej Polskiej
4. Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Człuchów na lata 2022-2030
5. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Człuchów na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026

2. Zagrożenia dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpienia się, uprawiania sportu lub rekreacji

Na udostępnionych do turystyki i rekreacji wodach Gminy Miejskiej Człuchów i przyległych występują zagrożenia dla osób korzystających z kąpieli, poruszających się na sprzęcie pływającym – kajakach, łodziach wiosłowych, deskach windsurfingowych, żaglówkach, łodzi do prowadzenia zajęć na wodnych ścieżkach edukacyjnych, oraz osób uprawiających turystykę, wędkarstwo i sporty zimowe w okresie zlodzenia jezior. Zagrożenia obejmują także osoby nurkujące z użyciem aparatów tlenowych oraz osób dokonujących nielegalnych połowów ryb.

Zagrożenia dla osób kąpiących się wynikają m.in. z:

- braku lub słabej umiejętności pływania, niewłaściwej oceny tych umiejętności bądź złego stanu zdrowia,
- korzystania z miejsc nie przystosowanych do kąpieli - wpływania w strefy porośnięte roślinnością wodną lub w miejsca bagniste, wykonywania skoków do wody bez znajomości głębokości i występowania obiektów zanurzonych,
- odbywania kąpieli w stanie pod wpływem alkoholu lub środków odurzających,
- odbywania kąpieli przy niesprzyjających warunkach pogodowych (np. silne falowanie, niska temperatura wody, wyładowania atmosferyczne),
- możliwości kolizji z jednostkami pływającymi,
- braku ratowników wodnych nadzorujących miejsca niebezpieczne,

Zagrożenia dla osób poruszających się jednostkami pływającymi wynikają m.in. z:

- niedostatecznych umiejętności sterowania jednostką, wykonywania ryzykownych manewrów,

niedostosowania takielunku statków żaglowych do aktualnych warunków pogodowych,

- słabej wiedzy na temat batymetrii akwenu,
- występowania nieoznaczonych miejsc niebezpiecznych dla żeglugi – mierzni i przedmiotów zanurzonych, w tym wbitych w dno kołków służących do rozpinania sieci rybackich bądź cumowania łodzi wędkarskich,
- złego stanu zdrowia osoby sterującej jednostką bądź pozostawania tej osoby pod wpływem alkoholu lub środków odurzających,
- niekorzystnych warunków pogodowych (szkwałów, silnego falowania, wyładowań atmosferycznych),
- braku odpowiednich środków bezpieczeństwa, w szczególności indywidualnych środków wypornościowych: kamizelek ratunkowych lub asekuracyjnych, a w przypadku większych jednostek – także kół ratunkowych i gaśnic,
- braku właściwego zabezpieczenia ratowniczego imprez kajakowych i żeglarskich - braku wymogu zabezpieczania tych imprez przez podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa wodnego,
- wydłużenia czasu dotarcia ratowników do miejsca, w którym nastąpiło niebezpieczne zdarzenie, jeśli wystąpiło ono w znacznej odległości od miejsca stacjonowania jednostek ratowniczych bądź miejsc dogodnych do wodowania sprzętu,
- w przypadku wywrócenia się sprzętu pływającego – zagrożenia analogiczne jak dla osób kąpiących się.

Zagrożenia dla osób przebywających na łodzi wynikają m.in. z:

- braku wiedzy na temat aktualnej grubości lodu umożliwiającego bezpieczne uprawianie turystyki, wędkarstwa i sportów zimowych,
- braku wiedzy na temat zróżnicowania grubości lodu w różnych częściach zbiornika,
- załamania się pokrywy lodowej pod ciężarem osoby wchodzącej na zbyt cienki lód, w szczególności w rejonach dopływu i odpływu wód powierzchniowych oraz obszarów źródłiskowych; zagrożenie to dotyczy również żeglarzy lodowych,
- załamania się pokrywy lodowej po wjeździe na lód, wbrew obowiązującym zakazom, samochodem lub ciągnikiem,
- w przypadku wpadnięcia do wody - braku lub słabej umiejętności pływania, szoku termicznego, szybkiego wychłodzenia organizmu, braku sprzętu asekuracyjnego i umożliwiającego wyjście na lód,
- niewłaściwego dla warunków pogodowych ubrania, skutkującego wyziębieniem organizmu, możliwością powstawania odmrożeń lub zamarznięcia, zwłaszcza w sytuacji pozostawania pod wpływem alkoholu lub środków odurzających.

Zagrożenia dla osób nurkujących z użyciem aparatów tlenowych wynikają m.in. z:

- niedostatecznych kwalifikacji i praktyki nurkowej,

- nieprawidłowej oceny warunków wpływających na bezpieczeństwo nurkowania, w tym widoczności pod wodą,
- niewłaściwego przygotowania planu nurkowania (m.in. sposobu porozumiewania się uczestników nurkowania oraz procedury ratunkowo-ewakuacyjnej w przypadku wystąpienia zagrożenia dla ich bezpieczeństwa,
- niewłaściwego stanu technicznego bądź sprawdzenia sprzętu, który ma być używany do nurkowania,
- złego stanu zdrowia osób nurkujących bądź uprawiania płetwonurkowania po użyciu alkoholu, substancji psychotropowych lub środków odurzających,
- przekraczania maksymalnej głębokości nurkowania wynikającej z posiadanych kwalifikacji
- braku sprzętu medycznego, w tym tlenowego zestawu ratunkowego, lub środków łączności umożliwiających wezwanie służb ratowniczych,
- występowania w wodzie obiektów zagrażających unieruchomieniu płetwonurka pod wodą, w szczególności zatopionych sieci rybackich.

Potencjalnym zagrożeniem dla osób przebywających na wodach mogą być także:

- pożary trzcinowisk i roślinności przybrzeżnej, w tym także lasów, na brzegach jezior i rzek, oraz pożary na jednostkach pływających.

W ostatnich latach zagrożenie stanowiły ponadto skażenia wody w wyniku poważnych awarii (przedostania się do wód substancji niebezpiecznych, np. w wyniku katastrof komunikacyjnych i dopływu skażeń do systemu kanalizacji deszczowej) jak też wynikłych na skutek korzystnej dla rozwoju mikroorganizmów warunków atmosferycznych i hydrologicznych (wysoka temperatura, brak wiatru i falowania, a co za tym idzie wymiany wód) - wymienić tu można:

- sinice - samymi sinicami trudno się zakazić, jednakże kontakt z nimi może być śmiertelny w skutkach przez toksyny, które wytwarzają. Mowa tu o endotoksynie, która powoduje podrażnienie skóry i błon śluzowych, więc przy połknięciu może wywołać klasyczne objawy zatrucia pokarmowego, hepatotoksynie uszkadzającej wątrobę oraz część związków produkowanych przez sinice które mogą również wpłynąć na działanie nerek. Najgroźniejsze są neurotoksyny, które zaburzają pracę układu nerwowego. Mogą utrudnić oddychanie, spowodować drgawki lub silne skurcze mięśni, co w wodzie może doprowadzić do tragedii.
- bakterie coli - każdy człowiek jest zakażony bakteriami Escherichia coli - stanowią one część naturalnej flory bakteryjnej jelit, o ile jednak w jelitach nie wyrządzają one żadnej krzywdy - a wręcz przeciwnie, są pożyteczne, bo pomagają rozkładać pokarm - o tyle ich obecność w innych częściach ciała jest szkodliwa. E. coli po przedostaniu się do żołądka, mogą powodować silne zatrucia. Wniknięcie do układu moczowego powoduje ostre infekcje. Z kolei zakażenie otwartych ran może spowodować trudno gojące się ropnie.
- gronkowiec złocisty - jedna z najbardziej rozpowszechnionych bakterii

chorobotwórczych, podobnie do *Escherichia coli* może powodować różne dolegliwości w zależności od miejsca, które zostanie nim zakażone. Szczególnie niebezpieczny dla osób, które mają na skórze otarcia lub poważniejsze rany; zakażenie może prowadzić do powstania czyraków i ropni; gronkowiec jest również odpowiedzialny za zapalenie spojówek i jęczmienie. Bardzo zjadliwe gronkowce produkują natomiast toksyny, które mogą prowadzić do groźnych zatruć, a nawet wstrząsu.

- Chlamydia trachomatis - bakteria przenoszona drogą płciową; u zakażonych mężczyzn powoduje zapalenie cewki moczowej, zaś u kobiet zapalenie szyjki macicy; niektóre typy tych bakterii powodują jaglicę, czyli nawracające zapalenie rogówek i spojówek.
- grzybica - wysoka temperatura sprzyja rozwojowi grzybów, występujących nie tylko na basenach, lecz także na wszelkiego rodzaju drewnianych pomostach i molach.

3. Identyfikacja miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji

Człuchów jest gminą miejską położoną w południowo-zachodniej części województwa pomorskiego, w powiecie człuchowskim. Gminę Miejską Człuchów ze wszystkich stron otaczają tereny Gminy Wiejskiej Człuchów.

Legenda:

miasto na prawach powiatu

gmina miejska

gmina miejsko/wiejska

gmina wiejska

Położenie Gminy Miejskiej Człuchów na tle powiatu człuchowskiego¹.

Miasto Człuchów położone jest w południowo-zachodniej części województwa pomorskiego. Stanowi ono siedzibę powiatu i jest największym ośrodkiem miejskim na jego terenie.

Powierzchnia miasta wynosi 1278 ha. Struktura użytkowa gruntów jest dosyć zróżnicowana. Aż 39% powierzchni stanowią grunty rolne (501 ha). Bardzo duży udział w układzie przestrzennym, bo blisko ¼ powierzchni (23,7%) stanowią grunty pod wodami. Podobną powierzchnię stanowią grunty zurbanizowane (24%). Pozostała część to w 8% drogi oraz lasy i tereny zadrzewione, które stanowią 2,7% powierzchni.

¹ www.administracja.maz.gov.pl

Zgodnie z podziałem fizyko-geograficznym Polski wg Jerzego Kondrackiego Gmina Miejska Człuchów leży w obrębie:

Megaregion: Pozaalpejska Europa Środkowa

Prowincja Niż Środkowoeuropejski:

o Podprowincja Pojezierza Południowobałtyckie:

Makroregion Pojezierze Południowopomorskie:

Mezoregion Pojezierze Krajeńskie.

Gmina Miejska Człuchów, zgodnie z Mapą geośrodowiskową Polski w skali 1:50 000 (MGP), należy do arkusza „Człuchów”. Budowę geologiczną arkusza Człuchów przedstawiono na podstawie arkusza Chojnice Szczegółowej mapy geologicznej Polski 1:200 000 wraz z objaśnieniami (Mojski, 1976, 1978). W budowie podczwartorzędowej powierzchni obszaru omawianego arkusza, biorą udział utwory trzeciorzędowe (mioceńskie), częściowo zaburzone glacitektonicznie. Czwartorzędowe (plejstoceny i holoceny) osady pokrywają ciągłą warstwą cały obszar. Utwory plejstoceny powstały w czasie zlodowaceń południowopolskich, środkowopolskich i północnopolskich. Ich miąższość jest zróżnicowana i zmienia się w zależności od ukształtowania podłoża i współczesnej powierzchni terenu.

Maksymalna miąższość osadów plejstoceny, na zachód od Człuchowa, dochodzi do 150 m. Osady glacialne, pochodzące z okresu zlodowaceń południowopolskich, stwierdzono tylko w profilach głębszych otworów wiertniczych. Osady zlodowaceń środkowopolskich rozpoczynają się osadami zastoiskowymi lub wodnolodowcowymi, a na nich występuje ciągłą warstwą glina zwałowa, zawierająca liczne ziarna żwirów wapiennych. Strop tych glin, w okolicy Człuchowa, znajduje się na głębokości 100-130 m n.p.m. W glinie tej często zdarzają się porwaki osadów trzeciorzędowych, które występują w sąsiedztwie zaburzonych glacitektonicznie wyniesień podłoża. Utwory zlodowaceń północnopolskich są dobrze wykształcone na całym omawianym obszarze. Reprezentują je trzy poziomy glin zwałowych, które wraz z towarzyszącymi im osadami wodnolodowcowymi i zastoiskowymi zaliczane są do stadiału głównego. W obrębie tego stadiału występują tu tylko osady fazy leszczyńskiej i poznańsko-dobrzyńskiej. Osady fazy leszczyńskiej rozpoznano w okolicy Debrna. Rozpoczynają się one kilkunastometrową serią piasków drobnoziarnistych, z domieszką żwirów i drobnymi wkładkami. Utwory fazy poznańsko-dobrzyńskiej występują powszechnie na całej powierzchni. Są to głównie gliny zwałowe, miejscami przykryte piaskami i żwirami. Te osady klastyczne towarzyszą recesyjno-oscylacyjnym morenom czołowym, znajdującym się w okolicy Jaromierza i Człuchowa, ich miąższość jest zmienna, nie przekracza jednak 10 m. Wzdłuż dolin rzecznych, głównie Chrzastowy i Kamionki, występują osady wodnolodowcowe (sandry). Miąższość ich wzrasta w kierunku południowym, dochodząc w okolicy Lipki do 22 m. W wyniku podmywania wodami, na glinie zwałowej, wytworzyły się eluwia glin zwałowych.

Powstałe w holocenie torfy, namuły, piaski, żwiry rzeczne i jeziorne, wypełniły wszelkie obniżenia i doliny rzeczne, zarówno na wysoczyźnie morenowej jak i na sandrze.

Południowa i środkowa część miasta leży w zlewni rzeki: Gwdy (dorzecze Odry). Część północno - zachodnia stanowi dorzecze Wisły. Blisko 24% powierzchni miasta stanowią wody. Cztery jeziora położone w granicach administracyjnych znajdują się na obszarze chronionym, który stanowi Obszar Chronionego Krajobrazu Jezior Człuchowskich.

Na terenie Gminy Miejskiej Człuchów występują następujące formy ochrony przyrody:

- Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Użytek ekologiczny,
- Pomniki przyrody;

parki krajobrazowe lub narodowe nie występują.

Zespół Jezior Człuchowskich

Obszar Chronionego Krajobrazu Zespół Jezior leży na południowy-wschód od Człuchowa zajmuje powierzchnię 1 108 ha i leży w mezoregionie Pojezierze Krajeńskie. Interesujące jest położenie trzech jezior rynnowych: Rychnowskiego, Szpitalnego i Urzędowego opasujących zabudowę miejską Człuchowa od wschodu i południa. Atrakcje krajoznawcze podwyższają zabytki architektoniczne Człuchowa: resztki pokrzyżackiej warowni gotyckiej z dobrze zachowaną wieżą z XIV w. i kościół z XVII w. z renesansowobarokowym wystrojem wnętrza.

Zespół Jezior Człuchowskich na tle Gminy Miejskiej Człuchów².

Użytki ekologiczne

Mokradła nad Jeziorem Łazienkowskim

Użytek ekologiczny „Mokradła nad Jeziorem Łazienkowskim” ma powierzchnię 6,41 ha. Został on powołany 1 stycznia 2000 roku w celu ochrony ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk. Użytek ekologiczny znajduje się we wschodniej części gminy; pomiędzy J. Miejskim Dużym (Łazienkowskim) a zabytkowym parkiem "Lasek Luizy" w Człuchowie.

² www.geoserwis.gdos.gov.pl

Użytek ekologiczny „Mokradła nad Jeziorem Łazienkowskim” na tle Gminy
Miejskiej Czuluchów³

Dotychczas nie ujawniono miejsc, w których ewidentnie występują zagrożenia dla osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpienia się, uprawiania sportu lub rekreacji. Jest to przedmiotem postępowania w zakresie permanentnej aktualizacji niniejszej analizy poprzez obserwacje oraz wnioski podmiotów realizujących zadania ratownicze na terenie gminy.

³ www.geoserwis.gdos.gov.pl

4. Oznakowanie i zabezpieczenie terenów, obiektów i urządzeń przeznaczonych do pływania, kąpienia się, uprawiania sportu lub rekreacji na obszarach wodnych

Niektóre obszary wodne Gminy Miejskiej Człuchów udostępnione są dla turystyki i rekreacji.

Na podstawie statystyk dotychczas nie stwierdzono występowania przesłanek do dodatkowego oznakowania tych miejsc oraz stawiania znaków zakazu lub informacyjnych określonych rozporządzeniem MSW z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie sposobu oznakowania i zabezpieczania obszarów wodnych oraz wzorów znaków zakazu, nakazu oraz znaków informacyjnych i flag.

Policja:

- w okresie od maja do listopada - służby z wykorzystaniem radiowozów oznakowanych w rejonie obszarów wodnych gminy. Nasilenie służb w miesiącach wakacyjnych lipiec – sierpień; w pozostałych w zależności od zidentyfikowanych zagrożeń.
- w ramach służby obchodowej - reagowanie na osoby, które znajdują się w okolicznościach zagrożenia zdrowia lub zagrożenia utonięciem,
- zapobieganie kradzieżom i dewastacji sprzętu pływającego oraz wyposażenia ratowniczego.

Urząd:

- okresowe patrolowanie miejsc zwyczajowo wykorzystywanych do kąpieli, współpraca przy zabezpieczaniu imprez na wodzie,
- wspieranie działań władz samorządowych dla tworzenia obiektów mających formalny status miejsca wykorzystywanego do kąpieli;
 - podjęcie działań w celu ustalenia miejsca, opracowania projektu, kosztorysu i możliwości sfinansowania budowy utwardzonego, ogólnie dostępnego miejsca do wodowania łodzi Straży Pożarnej, Policji, WOPR i innych służb (WOPR, Policja, Państwowa Straż Pożarna, Ochotnicze Straże Pożarne oraz Urząd w uzgodnieniu z właścicielem terenu),

Organizatorzy miejsc wykorzystywanych do kąpieli :

- pełna realizacja przepisów związanych ograniczaniem zagrożeń dla osób przebywających w miejscach wykorzystywanych do kąpieli, w tym dotyczących oznakowania, wyposażenia, opieki ratowników i zapewnienia właściwych warunków sanitarnych.

5. Oznakowanie miejsc niebezpiecznych

Na podstawie statystyk dotychczas nie stwierdzono występowania przesłanek do dodatkowego oznakowania tych miejsc oraz stawiania znaków zakazu lub informacyjnych określonych rozporządzeniem MSW z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie sposobu oznakowania i zabezpieczania obszarów wodnych oraz wzorów znaków zakazu, nakazu oraz znaków informacyjnych i flag.

Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa nie zawiera Czarnych Punktów związanych z obszarami wodnymi.

Urząd:

- wprowadzenie zakazu kąpieli w miejscach szczególnie niebezpiecznych .

A-1

A-2

A-3

A-4

A-5

A-6

A-7

A-8

Urzędowe znaki zakazów⁴

⁴ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie sposobu oznakowania i zabezpieczania obszarów wodnych oraz wzorów znaków zakazu, nakazu oraz znaków informacyjnych i flag

6. Nadzór, we współpracy z policją i podmiotami ratowniczymi miejsc niebezpiecznych, w tym miejsc zwyczajowo wykorzystywanych do kąpieli

WOPR RP:

Na podstawie zawartego porozumienia WOPR RP obsługuje na całym terenie gminy całodobowy i całoroczny bezpłatny telefon alarmowy 984, przyjmując zgłoszenia o wszelkich niebezpiecznych zdarzeniach na akwenach oraz reagując na nie poprzez rozpoczynanie i koordynowanie akcji ratowniczych z wykorzystaniem własnej Grupy Interwencyjnej oraz innych podmiotów ratowniczych.

Policja:

- w okresie od maja do listopada - służby z wykorzystaniem radiowozów oznakowanych w rejonie obszarów wodnych gminy. Nasilenie służb w miesiącach wakacyjnych lipiec – sierpień; w pozostałych w zależności od zidentyfikowanych zagrożeń.
- w ramach służby obchodowej - reagowanie na osoby, które znajdują się w okolicznościach zagrożenia zdrowia lub zagrożenia utonięciem,

- zapobieganie kradzieżom i dewastacji sprzętu pływającego oraz wyposażenia ratowniczego

7. Uświadamianie zagrożeń związanych z wykorzystywaniem obszarów wodnych, w szczególności prowadzenie akcji edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży szkolnej

- edukacja miejscowej ludności na tematy zagrożeń związanych z wodą, kształtowanie odpowiednich zachowań wśród młodzieży i dzieci. Wdrażanie programów: „Bezpieczne ferie”, „Bezpieczne wakacje”.

WOPR RP:

- zajęcia prewencyjno- szkoleniowe „Z wodą za pan brat” i „Kruchy lód” prowadzone w szkołach przed feriami letnimi i zimowymi,
- banery, plakaty, dystrybucja ulotek propagujących zasady bezpieczeństwa nad wodą i numer alarmowy 984.

Policja:

spotkania edukacyjne w ramach akcji „Bezpieczne wakacje” ukierunkowanej na uświadamianie dzieci i młodzieży o istniejących zagrożeniach związanych z pobytem nad wodą.

Urząd:

- uwzględnianie problematyki bezpieczeństwa na wodzie w czasie zajęć dydaktycznych, w szczególności na wodnych ścieżkach edukacyjnych,
- opublikowanie w Internecie artykułu opisującego zasady bezpiecznego korzystania z wód udostępnionych dla turystyki i rekreacji,
- opracowanie i udostępnienie w Internecie mapy turystycznej, z zaznaczeniem miejsc/obszarów niebezpiecznych dla żeglugi,

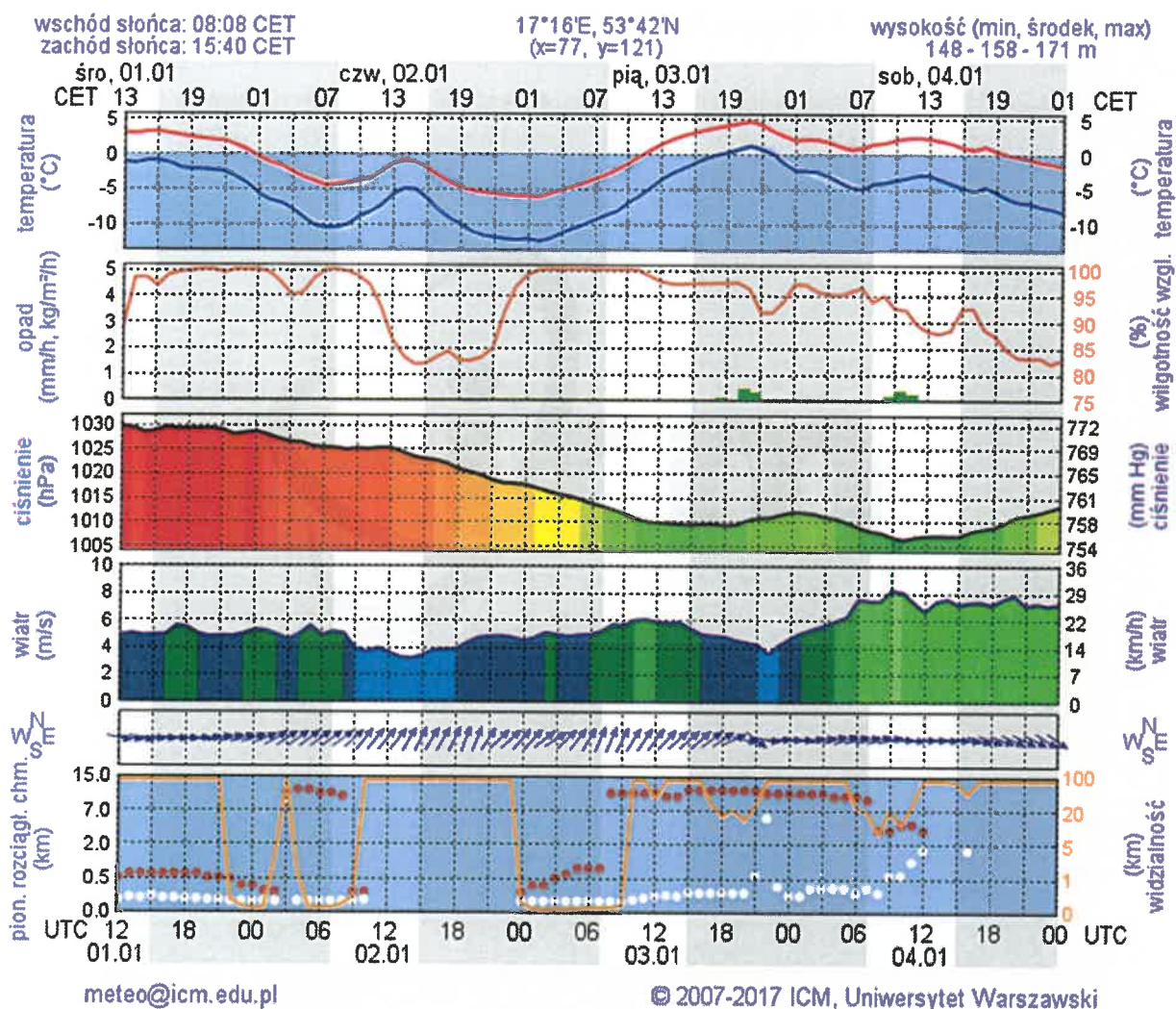
8. Inne działania profilaktyczne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa na obszarach wodnych

Zagrożenia powodzią

Obszar Gminy Miejskiej Człuchów nie należy do obszarów zagrożonych powodzią.

9. Informowanie i ostrzeganie o warunkach pogodowych oraz innych czynnikach mogących powodować utrudnienia lub zagrożenia dla zdrowia lub życia osób

Urząd na stronach internetowych zamieści odnośnik do stron z komunikatami o aktualnych warunkach pogodowych w regionie.

Kluby żeglarskie, wioślarskie, kajakowe:

- upowszechnianie informacji o zagrożeniach na wodzie oraz o warunkach pogodowych, rozważenie możliwości wprowadzenia informacji wizualnej dotyczącej aktualnych warunków uprawiania turystyki wodnej (systemu ostrzegania).

10. Zapewnienie warunków do organizowania pomocy oraz ratowania osób, które uległy wypadkowi lub są narażone na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia

- **Siły i środki, które mogą być wykorzystane dla ograniczania zagrożeń oraz do akcji ratowniczych**

- **Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe RP**

dysponuje:

- ratownikiem dyżurnym, przyjmującym zgłoszenia dotyczące wypadków na akwenach i koordynującym działania ratownicze w Centrum Powiadamiania i Koordynacji Ratownictwa Wodnego, działającym całodobowo przez cały rok - numer alarmowy 984;

Koordynator Dyżurny w CPiK RW

- mobilną Grupą Interwencyjną WOPR RP, złożoną z ratowników ochotników;
- Drużyną WOPR przy OSP na terenie gminy (w organizacji), złożoną z ratowników ochotników,
- 8 łodziami ratowniczymi z niezbędnym wyposażeniem,
- 3 skuterami wodnymi z platformami ratowniczymi;
- 4 przyczepami do transportu łodzi i skuterów,
- Zestawami ratownictwa medycznego: R-1 i R-0;
- Zestawami do likwidacji rozlewów chemicznych, w tym ropopochodnych.

- **Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej**

- płetwonurkowie posiadający uprawnienia MSWiA do prowadzenia prac podwodnych – w tym posiadający uprawnienia do kierowania pracami podwodnymi,

- **Policja:**

- funkcjonariusze na terenie Człuchowa

- **Urząd**

- system łączności bezprzewodowej

• **Działania na rzecz bezpieczeństwa na akwenach gminy, uprzednio nie ujęte w analizie**

Ochrona osób kąpiących się, miejsc wykorzystywanych do kąpieli oraz załóg i pasażerów jednostek pływających:

- patrole prewencyjne wzdłuż zbiorników wodnych,
- prowadzenie działań ratowniczych na wezwanie,
- zabezpieczanie zgłoszonych z 10 dniowym wyprzedzeniem imprez sportowych i turystycznym organizowanych na wodzie.

Ograniczanie zagrożeń wynikających z występowania obszarów i obiektów niebezpiecznych dla żeglugi

Urząd we współpracy z WOPR i klubami oraz kołami wędkarskimi:

- identyfikacja miejsc niebezpiecznych dla żeglugi,
- upowszechnianie informacji o miejscach niebezpiecznych dla żeglugi,
- opracowanie i opublikowanie na stronie internetowej gminy mapy obszarów, w których występują miejsca niebezpieczne dla żeglugi,
- eliminowanie możliwych do usunięcia przeszkód lub oznakowanie miejsc niebezpiecznych dla

żeglugi.

- współpraca ze służbami ratowniczymi przy organizacji ćwiczeń oraz poznawaniu akwenów udostępnionych do turystyki i rekreacji.

Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej

Doskonalenie sprawności działania służb ratowniczych

- przeprowadzanie ćwiczeń wodno-nurkowych przez Specjalistyczną Grupę Wodno-Nurkową,
- systematyczne rozszerzanie zakresu ćwiczeń ratowniczych o inne jednostki Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej i pozostałe służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo na wodach.
- przeprowadzenie szkolenia z zakresu ratownictwa lodowego, obsługi i prowadzenia łodzi z napędem motorowym.

Doskonalenie technicznych i organizacyjnych warunków prowadzenia akcji ratowniczych i zabezpieczających

- ustalenie miejsc wodowania łodzi ratunkowych (Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej, Urząd, właściciele gruntów),
- przeprowadzanie praktycznych sprawdzianów możliwości wodowania ratowniczej łodzi hybrydowej Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej na wybranych akwenach gminy (Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej, Urząd),
- usprawnienie przepływu informacji pomiędzy organizatorami imprez na wodzie a Urzędem, Policją i WOPR-em – uzgodnienie rocznego harmonogramu wydarzeń (kluby żeglarskie, PTTK, Urząd),
- usprawnienie przepływu informacji pomiędzy WOPR a Stanowiskiem Kierowania Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej poprzez przedstawianie w okresie letnim codziennych porannych, raportów nt. stanu akwenu, rozmieszczenia jednostek pływających i obsadzie dyżurnej,
- ustalenie lokalizacji strzeżonych przystani lub parkingów, dostosowanych do odebrania usuniętego statku lub innego obiektu pływającego prowadzonego przez osobę znajdującą się w stanie po użyciu alkoholu lub środka odurzającego (Policja i Starostwa Powiatowe).

Doskonalenie współdziałania służb w zakresie poprawy bezpieczeństwa na wodach

Policja :

- prowadzenie wspólnych działań z Państwową Strażą Rybacką, w celu ograniczenia przestępczości przeciwko mieniu i degradacji środowiska naturalnego, w akcjach: „Tarło” i „Kłusownik”.

Urząd:

- organizowanie wspólnych patroli na obszarach udostępnionych do ruchu turystycznego,

- aktualizacja i bieżąca kontrola sprawności działania systemów łączności gminy z jednostkami i służbami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo na wodach,
- wspieranie projektów służących poprawie stanu wyposażenia i sprawności działania jednostek ratowniczych.

- **Kontakty alarmowe**

1. Centrum Powiadamiania i Koordynacji Ratownictwa Wodnego - numer alarmowy 984;
2. Numer alarmowy 112
3. Państwowa Straż Rybacka 583020725; 600437413

**Sygnatariusze programu realizacji działań na rzecz
bezpieczeństwa na akwenach Gminy Miejskiej Człuchów**

Burmistrz Człuchowa	
Przedstawiciel Policji	
Prezes WOPR RP	
Dyrektor Ośrodka Sportu i Rekreacji w Człuchowie	

ANALIZA ZAGROŻEŃ NA AKWENACH
SPORZĄDZONA ZGODNIE z USTAWĄ O BEZPIECZEŃSTWIE OSÓB
PRZEBYWAJĄCYCH NA OBSZARACH WODNYCH (ART. 4.1.1)

